

Odluka:

PŽ 4869/2022-2

Zbirni podatci

Broj odluke: PŽ 4869/2022-2

ECLI broj: ECLI:HR:VTS:2023:160

Datum odluke: 17.05.2023

Vrsta odluke: Presuda

Vrsta predmeta: Trgovački - drugostupanjski

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: 44 PŽ-4869/2022-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Dubravke Matas, predsjednice vijeća, Jagode Crnokrak, sutkinje izvjestiteljice, i Mladena Šimundića, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Stečajna masa iza AMPLAST d.o.o., OIB 68574164935, Osijek, Šetalište kardinala Franje Šepera 8c, kojeg zastupa punomoćnik Miljenko Mrakovčić, odvjetnik u Rijeci, protiv tuženika BORJANA DUGANDŽIJE, OIB 38149740055, Slavonski Brod, Naselje Andrije Hebranga 2/3, kojeg zastupa punomoćnica Jasna Špiranović, odvjetnica u Slavonskom Brodu, radi utvrđenja i isplate, odlučujući o tuženikovoju žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Osijeku, Stalne službe u Slavonskom Brodu poslovni broj P-47/2021-47 od 14. listopada 2022., u sjednici vijeća održanoj 17. svibnja 2023.

p r e s u d i o j e

I. Odbija se kao neosnovana tuženikova žalba i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Osijeku, Stalne službe u Slavonskom Brodu poslovni broj P-47/2021-47 od 14. listopada 2022. u pobijanim točkama I., II. i IV. izreke.

II. Odbija se kao neosnovan tužiteljev zahtjev za naknadu troška žalbenog postupka u iznosu od 1.866,41 EUR / 14.062,50 kn, kao neosnovan.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom je točkom I. izreke utvrđen ništetnim ugovor o zakupu poslovnog prostora od 1. lipnja 2014. zaključen između Amplast d.o.o. iz Slavonskog Broda, zastupanog po direktoru Borjanu Dugandžiji kao zakupodavcu s jedne strane, i „Slavonski dvori“ obrta za ugostiteljstvo i proizvodnju iz Slavonskog Broda, Stanka Vrata 39, OIB 3814974055. Točkom II. izreke tuženiku je naloženo tužitelju isplatiti iznos od 44.906,53 EUR u kunsjoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate, odnosno iznos od 44.906,53 EUR sa zakonskim zateznim kamatama od 22. lipnja 2021. do isplate po stopi koja se određuje na ostale odnose u roku od 15 dana. Točkom IV. izreke je tuženiku naloženo tuženiku naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 46.125,00 kn, odnosno iznos od 6.121,84 EUR u roku od 15 dana.

2. Sud je tako presudio u odnosu na tužbeni zahtjev za utvrđenje ništetnosti ugovora o zakupu od 1. lipnja 2014. primjenom odredbe čl. 49. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj: 152/11 - pročišćeni tekst, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19 i 34/22; dalje: ZTD), nakon što je utvrdio da je ugovor za obje strane potpisao Damir Dugandžija, i to u ime društva kao prokurist, a po punomoći za obrt u vlasništvu tuženika Borjana Dugandžije, a pri tome nije dokazao da je imao ovlast trgovačkog društva nastupati kao druga ugovorna strana i s društvom sklapati ugovore u ime i za račun drugih osoba. Nadalje je sud utvrdio da je tuženik u posjedu nekretnina koje su bile predmetom ugovora o zakupu, u naravi hostela u Krku, na adresi Krk, Dinka Vitezića 32, a koje su nekretnine bile u vlasništvu brisanog društva Amplast d.o.o. iz Osijeka i predstavljaju stečajnu masu kojoj je u ovoj parnici priznata stranačka sposobnost, i to bez valjane pravne osnove posjedovanja.

3. Utvrđeno je da je nad imovinom Amplast d.o.o. pokrenut stečajni postupak rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj St-516/19 od 5. studenoga 2019., da je tuženik tijekom postupka odbio stečajnog upravitelja uvesti u posjed predmetnih nekretnina, da su iste u okviru stečajnog postupka prodane i na temelju rješenja o dosudi od 16. travnja 2021. poslovni broj St-516/19 dosuđene razlučnom vjerovniku Bimal d.o.o. iz Krka kojem su iste nekretnine i predane na temelju zaključka poslovni broj St-516/19 od 21. lipnja 2021. Stoga sud nalazi osnovanim i zahtjev za isplatu dosuđenog iznosa koji predstavlja protuvrijednost iznosa od 338.348,23 kn s osnove naknade koristi koju je tuženik ostvario korištenjem predmetnog objekta koji se sastoji od restorana i hostela. Pri tome je prihvaćen nalaz i mišljenje sudskog vještaka Dajane Hart, koja je usporednom metodom procijenila visinu zakupnine za predmetne nekretnine, i to po cijeni od 41,52 kn/m² za prostor u kojem se obavlja djelatnost ugostiteljstva, a po cijeni od 20,76 kn/m² za dio objekta u kojem se nalaze sobe hostela te je utvrdila da je ukupna izmakla dobit po osnovi zakupnine u razdoblju od otvaranja stečajnog postupka 25. studenoga 2019. do predaje tog objekta kupcu, razlučnom vjerovniku, 21. lipnja 2020. 338.348,23 kn. Sud prihvaća tužbeni zahtjev kojeg je tužitelj izrazio uz primjenu dopuštene valutne klauzule, a sve pozivom na odredbu čl. 1111. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22; dalje: ZOO), pri čemu je kamatu dosudio nakon predaje nekretnine kupcu u stečajnom postupku, smatrajući da je obveza povrata stečene koristi dospjela u tom trenutku. Odluka o trošku donijeta je uz primjenu odredbe čl. 154. st. 2. i 155. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 148/11-pročišćeni tekst, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22; dalje: ZPP).

4. Tuženik je protiv dijela presude u kojem nije uspio žalbu podnio zbog pogrešne primjene materijalnoga prava, bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te odluke o troškovima postupka. Smatra da je počinjena bitna povreda postupka jer je izreka presude nerazumljiva, pri čemu tuženik ističe ponovno prigovor promašene pasivne legitimacije s obrazloženjem da je tužitelj s obrtom u vlasništvu tuženika sklopio ugovor o zakupu poslovnog prostora za izdvojeni pogon Hostel Krk u Krku, a s obzirom na činjenicu da je ugovor sklopljen 1. lipnja 2014., a izdvojeni pogon u obrtni registar upisan 20. lipnja 2014., tužba je podnesena protiv tuženika koji nije bio upisan kao vlasnik obrta. Također, iz izvatka iz Obrtnog registra proizlazi da je kao vlasnik obrta upisan Damir Dugandžija, dakle druga osoba od one naznačene u tužbi, a sud propušta to uočiti, iako je prije zaključenja glavne rasprave došlo do promjene u Obrtnom registru. Osim toga, sud utvrđuje ništetnim ugovor o zakupu između društva Amplast d.o.o. s jedne strane i „Slavonski dvori“ obrt za ugostiteljstvo i proizvodnju, a obrt nema pravnu pa niti parničnu sposobnost, već istu može imati samo vlasnik obrta pa je izreka presude nerazumljiva. Sud utvrđuje da je ugovor ništetan jer potpisnik nije imao posebnu ovlast društva za sklapanje ugovora, iako je isti bio prokurist toga društva, pa tuženik smatra da iz toga ne proizlazi ništetnost ugovora. Damir Dugandžija nije sklopio ugovor sam sa sobom, nego kao prokurist trgovačkog društva Ampast d.o.o. s obrtom. Sud je pogrešno dopustio preinaku tužbe, jer je tužitelj već u tužbi mogao postaviti sve zahtjeve, budući da je raspolagao podacima koji su mu bili potrebni. Stoga o tome presuda nema odgovarajuće razloge. Tuženik osporava i dosuđenu izmaklu dobit jer tužitelj nije dokazao da mu pripada posjed nekretnine, niti vjerojatnost da je navedeni poslovni prostor mogao dati u zakup, a nije izgledno ni da bi se mogla postići cijena zakupa kako je dosuđeno. Narazumljiva je odluka o troškovima postupka jer je sud u slučaju djelomičnog uspjeha dužan utvrditi postotak svake stranke u postupku, pa kako sud nije obrazložio odluku o troškovima, što je bio dužan učiniti, odluka se ne može ispitati. Stoga predlaže prihvatiti žalbu i preinačiti presudu, odnosno presudu ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

5. Tužitelj je odgovorio na žalbu osporavajući žalbene navode s prijedlogom žalbu odbiti, a prvostupanjsku presudu

potvrditi uz naknadu troška žalbenog postupka tužitelju.

6. Žalba nije osnovana.

7. Pobijana presuda je ispitana na temelju odredbe čl. 365. st. 1. i 2. ZPP-a. Presuda je pravilna jer ju je i pravilnom primjenom materijalnoga prava valjalo potvrditi.

8. Presuda nije zahvaćeni bitnim povredama postupka na koje ukazuje žalitelj, niti onima na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, već je sud dao jasne i iscrpne razloge za svoju odluku, glede utvrđenih odlučnih činjenica, iz kojih dokaza ih je utvrdio, kako je izvedene dokaze ocijenio i koje materijalno pravo je primijenio.

9. Žalitelj pogrešno smatra da je sud propustio pravilno ocijeniti prigovor promašene pasivne legitimacije, a to s obzirom na činjenicu kada je izdvojeni pogon obrta „Slavonski dvori“ upisan u obrtni registar. Iz isprava u spisu proizlazi da je u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora o zakupu između društva Amplast d.o.o. i obrta u vlasništvu tuženika Borjana Dugandžije upravo navedeni tuženik bio upisan kao nositelj obrta, što tuženik zapravo niti ne spori. Činjenica da je izdvojeni pogon tog obrta upisan sukladno rješenju nadležnog upravnog tijela Primorsko-goranske županije, Službe za gospodarstvo ispostave Krk od 20. lipnja 2014., kojim se utvrđuje da tuženik nastavlja obavljanje ugostiteljske djelatnosti na adresi izdvojenog pogona u Krku, ne znači da u vrijeme sklapanja ugovora tuženik nije bio vlasnik obrta i ugovorna strana ugovora o zakupu poslovnog prostora. S time u vezi valja reći i to da, iako u ugovoru kao ugovorna strana stoji „Slavonski dvori“ obrt za ugostiteljstvo i proizvodnju, jasno je da je isti zaključen između društva Amplast d.o.o. tuženika, tada vlasnika obrta Borjana Dugandžije, što proizlazi iz navedenog OIB-a uz ugovornu stranu, što je OIB tuženika i iz iskaza saslušanog svjedoka Damira Dugandžije koji je potpisnik ugovora za obje ugovorne strane, kao prokurist društva Amplast d.o.o. i po punomoći tuženika kao vlasnika predmetnog obrta. Stoga su promašeni žalbeni navodi o tome da sud nije mogao utvrditi ništetnim predmetni ugovor jer obrt nema pravnu ni parničnu sposobnost. Nesporno je da je ugovor sklopio tuženik po punomoćniku s tužiteljem po prokuristi, istoj osobi, a sud pravilno utvrđuje da tijekom postupka tuženik nije niti tvrdio niti pokušao dokazati da je prokurist društva Amplast d.o.o. imao potrebnu posebnu ovlast trgovačkog društva nastupati kao druga ugovorna strana u ime i za račun drugih osoba u ugovoru s društvom Amplast d.o.o. u kojem je bio prokurist. U tom smislu, prvostupanjski sud je pravilno ocijenio osnovanim tužbeni zahtjev jer navedeni ugovor koji je protivan zabrani sklapanja ugovora sa samim sobom ne predstavlja valjani pravni posao, takav ugovor zapravo nije mogao niti nastati, no kako je učinak utvrđenja ništetnosti ugovora takav da ugovor ne vrijedi od samog početka, to je pravilno ocijenjen osnovanim tužbeni zahtjev na utvrđenje ništetnosti tog ugovora.

10. U vezi s tim tužbenim zahtjevom valja još reći da je prvostupanjski sud osnovano dopustio preinaku tužbe isticanjem tog zahtjeva uz zahtjev koji je bio postavljen u tužbi, za isplatu novčanog iznosa, jer je pravilno ocijenjeno da je takva preinaka, unatoč tužnikovu protivljenju, svrsishodna za konačno rješenje odnosa između stranaka.

11. Nisu ostvareni žalbeni razlozi niti glede ocjene osnovanosti tužbenog zahtjeva za isplatu iznosa od 44.906, 53, EUR, što čini protuvrijednost iznosa od 338.348,53 kn, jer je i pravilnom primjenom materijalnog prava taj tužbeni zahtjev valjalo ocijeniti osnovanim.

12. Žalitelj neosnovano ističe da tužitelj tijekom postupka ničime nije dokazao da mu pripada posjed predmetne nekretnine, hostela Krk, koji je bio predmetom ugovora o zakupu, a koji je u vrijeme provođenja stečajnog postupka nad stečajnom masom iza Amplast d.o.o. nesporno u posjedu tuženika, kako to proizlazi iz rezultata dokaznog postupka. Naime, iz isprava u spisu proizlazi da su predmetne nekretnine označene kao kč.br. 77/G kuća površine 174 m², kč.br. 183/2 vrt površine 194 m² i kč.br. 1886 vrt površine 309 m², upisane u zk.ul. 2881 k.o. Krk, ranije upisane u zk.ul. 1116 k.o. Krk bile vlasništvo društva Amplast d.o.o. za trgovinu, proizvodnju i usluge iz Zagreba, da je nakon brisanja navedenog društva iz sudskog registra otvoren stečajni postupak nad stečajnom masom iza Amplast d.o.o. pa stečajnu masu čine upravo predmetne nekretnine. Iste su nekretnine u navedenom stečajnom postupku prodavane i dosuđene su razlučnom vjerovniku društvu Bimal d.o.o. s Krka, kako to proizlazi iz isprava u spisu o očitovanju stranaka. Kako, dakle, predmetni hostel predstavlja stečajnu masu, jasno je da tužitelju pripada posjed predmetnih nekretnina, a kako je prvostupanjski sud pravilno, između ostalog i iz izvještaja stečajnog upravitelja na izvještajnom ročištu u stečajnom

postupku koji se vodio pod poslovnim brojem St-516/2019 pred prvostupanjskim naslovnim sudom, utvrdio da tuženik odbija predati posjed hostela stečajnom upravitelju, proizlazi da je tuženik, zadržavajući posjed nekretnina koje predstavljaju stečajnu masu, bio nepošteni posjednik istih. Ovo je važno s obzirom na materijalno pravo koje je valjalo primijeniti u ocjeni osnovanosti tužbenog zahtjeva za isplatu utuženog iznosa, a radi se o odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“ broj 81/15-pročišćeni tekst i 94/17; dalje: ZV) koje se imaju primijeniti s obzirom na to da se u konkretnom slučaju zahtjeva iznos koristi koju je ostvario nepošteni posjednik tuđe stvari, koja je očuvanog identiteta, dakle u nepromijenjenom obliku, i može se vratiti vlasniku. U tom smislu je pogrešna primjena odredaba čl. 1111. ZOO-a na koju se pozvao prvostupanjski sud, jer se odredbe ZOO-a o stjecanju bez osnove, pa tako i o uporabi tuđe stvari u svoju korist primjenjuju kada se ne može zahtijevati vraćanje stvari, već samo naknada koristi i naknada štete.

13. Pravilnom primjenom odredbe čl. 165. st. 1. ZV-a kojom je propisano da nepošteni posjednik tuđe stvari, osim što je mora predati vlasniku, mora naknaditi i koristi koje je imao za vrijeme posjedovanja, valjalo je tužbeni zahtjev u dosuđenom iznosu ocijeniti osnovanim, jer je sud pravilno ocijenio da je za vrijeme trajanja stečajnog postupka, tj. od njegova otvaranja do predaje predmetnih nekretnina kupcu kojem su nekretnine dosuđene u stečajnom postupku, tuženik stekao korist u visini zakupnine koju nije plaćao, a koju je vještak utvrdio usporednom metodom koju je valjano obrazložio, a sud takav nalaz pravilno prihvatio. Na taj iznos je sud pravilno dosudio kamate po stopi koja se određuje na ostale odnose, i to tek od dana kada je nekretnina predana kupcu, smatrajući zahtjev tada dospjelim, što žalitelj posebno niti ne osporava u žalbi.

14. Iako je sud, dosuđujući iznos u točki II. izreke presude, pogrešno ukazao na odredbu čl. 22. ZOO-a o dopuštenoj ugovornoj valutnoj klauzuli, jer se ovdje ne radi o ugovornom, već o naknadi koristi koju je dužan platiti nepošteni posjednik vlasniku koji ima pravo na predaju stvari, valja reći da se s obzirom na Zakon o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ broj 57/22 i 88/22) ionako iznosi u vrijeme donošenja pobijane presude imaju odrediti i u valuti euro, a u toj će se valuti presuda i izvršiti, pa pozivanje na tu odredbu, iako pogrešno, presudu ne čini nezakonitom.

15. Odluka o trošku je također pravilna i zakonita. Žalitelj pogrešno smatra da bi mu sud trebao s obzirom na djelomični uspjeh tužitelja glede tužbenog zahtjeva na isplatu, dosuditi dio troška. Prije svega, radi se o neznatnom uspjehu tuženiku u odnosu na taj zahtjev, a osim toga, valjalo je i cijeniti činjenicu da je veći dio postupka bio usmjeren na utvrđivanje osnovanosti, a ne visine zahtjeva, a slijedom čega je prvostupanjski sud pravilno posutpio kada je dosudio trošak tužitelju kojeg je i pravilno odredio, kako to proizlazi iz razloga obrazloženja, sukladno odredbi čl. 155. st. 1. i 2. ZPP-a.

16. Tužiteljev zahtjev za naknadu troška žalbenog postupka ocijenjen je neosnovanim primjenom odredbe čl. 155. st. 1. ZPP-a, slijedom čega je presuđeno kao u izreci presude.

17. Zbog navedenog je presudu u pobijanom dijelu valjalo potvrditi na temelju odredbe čl. 368. st. 2. ZPP-a, slijedom čega je presuđeno kao točki I. izreke.

Zagreb, 17. svibnja 2023.

Predsjednica vijeća

Dubravka Matas

Fiksni tečaj konverzije 7,53450